

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1403

Vragen van het lid **Edgar Mulder** (PVV) aan de Staatssecretaris van Financiën over het artikel «Zelfs betrokkenen «Bulgarenfraude» krijgen tienduizenden euro's compensatie» (ingezonden 22 december 2021).

Antwoord van Staatssecretaris **De Vries** (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 20 januari 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1257.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Zelfs betrokkenen «Bulgarenfraude» krijgen tienduizenden euro's compensatie»¹?

Antwoord 1

Ja, mijn ambtsvoorganger heeft uw Kamer hierover op 21 december jl. een brief gestuurd met nadere duiding.²

Vraag 2

Is het artikel inhoudelijk en feitelijk correct?

Antwoord 2

Zoals mijn ambtsvoorganger in de brief van 21 december aan de Kamer heeft medegedeeld, is aan 14 personen die in het verleden betrokken zijn geweest bij de fraudeonderzoeken «Alabama» en «Florida» het forfaitaire bedrag van € 30.000 toegekend. Het fraudeonderzoek «Alabama» stond ook wel bekend als de «Bulgarenfraude». Het fraudeonderzoek «Florida» is een vergelijkbaar onderzoek dat, net als Alabama, heeft geleid tot een strafrechtelijke veroordeling van bepaalde betrokkenen.

Het staat nog niet vast of uitbetaalde herstelbedragen aan deze personen onterecht zijn geweest. Voor ouders die zich aanmelden voor herstel, geldt dat via een eerste toets wordt bepaald of zij recht hebben op het forfaitaire bedrag van € 30.000. Als sprake is van een OG/S kwalificatie en een terugvordering van ten minste € 1.500 in enig toeslagjaar dan wordt compensatie toegekend. Er wordt in de eerste toets niet gekeken of de O/GS-kwalificatie ook met de kennis van nu terecht was. Indien aan een

¹ 21 december 2021, De Correspondent, Zelfs betrokkenen «Bulgarenfraude» krijgen tienduizenden euro's compensatie – De Correspondent

² Kamerstuk 31 066, nr. 954

persoon echter een vergrijpboete is opgelegd of diegene strafrechtelijk is veroordeeld in verband met de kinderopvangtoeslag, krijgt deze persoon geen beoordeling bij de eerste toets maar bij de integrale beoordeling. Bij de integrale beoordeling wordt er meer nauwkeurig bekeken of terugvorderingen terecht waren naar de huidige criteria en of iemand in aanmerking komt voor de herstelregelingen. Ook de 14 personen die bij de eerste toets de forfaitaire vergoeding hebben ontvangen, krijgen nog een integrale beoordeling.

Vraag 3

Waarom heeft De Correspondent de beschikking over een intern onderzoek van het Ministerie van Financiën en weet de Kamer nog van niets?

Antwoord 3

Uit de berichtgeving van de Correspondent blijkt dat zij op de hoogte is van de resultaten van een inventarisatie die is gedaan binnen UHT. Ik weet niet op welke wijze de Correspondent inzicht heeft gekregen in die resultaten. Mijn ambtsvoorganger was, zoals opgenomen in de brief van 21 december, voornemens uw Kamer hier zo snel mogelijk te informeren in het debat van 16 december over te informeren. Wegens het verplaatsen van het debat is dat niet gelukt, en heeft zij u per brief geïnformeerd.

Vraag 4

Klopt het dat exact dezelfde IP-adressen die betrokken waren bij de Bulgarenfraude, nu worden gebruikt om onterecht compensatie inzake de Toeslagenaffaire aan te vragen? Zo ja, waarom zijn die IP adressen nog steeds in gebruik?

Antwoord 4

Het is niet onderzocht of dezelfde IP-adressen worden gebruikt die destijds betrokken waren. Een IP-adres is een unieke code die wordt gekoppeld aan een apparaat dat verbinding maakt met het internet en Toeslagen kan dus niet voorkomen of dit apparaat wordt gebruikt. Voor de herstelregeling is er geen wettelijke basis om aanvragen voor compensatie via bepaalde IP-adressen te weigeren.

Vraag 5

Zijn de daders van deze fraude opnieuw Bulgaren? Zo niet, welke nationaliteit hebben de daders?

Antwoord 5

Er is geen onderzoek gedaan dat gericht is op burgers uit specifieke landen of met een bepaalde nationaliteit. Bij de vervolganalyse van de fraudeonderzoeken «Alabama» en «Florida», waarover mijn ambtsvoorganger u heeft geïnformeerd in de brief van 21 december jl., is alleen bekeken waar de 83 personen die zich gemeld hebben voor herstel staan in het beoordelingsproces.

Ik wil benadrukken dat op dit moment nog niet duidelijk is of bij één van de 14 betrokkenen het toekennen van het forfaitaire bedrag achteraf gezien onterecht was. Dit zal blijken bij de integrale beoordeling. Ook als dit in een enkele situatie het geval zou zijn, staat niet vast dat deze persoon ook daadwerkelijk gefraudeerd heeft bij de aanvraag en/of toekenning van compensatie.

Vraag 6

Waarom kwam bij de lichte, zogenaamd zorgvuldige, toets niet naar voren dat de aanvragers geen recht hadden op compensatie?

Antwoord 6

Het is op dit moment niet duidelijk of deze aanvragers wel of niet recht hebben op compensatie. Zoals ook in het antwoord bij vraag 2 aangegeven, doet UHT voor ouders die zich aanmelden een eerste toets tenzij aan de persoon een vergrijpboete is opgelegd of diegene strafrechtelijk is veroordeeld in verband met de kinderopvangtoeslag. Bij de eerste toets wordt mede aan de hand van data-analyse eerst bekeken of een ouder onderdeel was van een CAF-11 vergelijkbaar onderzoek en/of een terugvordering met O/GS kwalificatie. Als dit het geval is, wordt € 30.000 toegekend. In het inrichten

van de eerste toets is daarbij een afweging gemaakt tussen snelheid en zorgvuldigheid. Uit eerdere steekproeven is gebleken dat 94% van de O/GS kwalificaties achteraf gezien onterecht is. Zodoende is er rekening mee gehouden dat een klein percentage van de toegekende compensatie achteraf onterecht blijkt. Op dit moment is ons beeld nog steeds dat dit een klein percentage betreft.

Vraag 7

Hoeveel geld dat is bestemd voor echte slachtoffers van de Belastingdienst is er inmiddels onterecht uitgekeerd?

Antwoord 7

Uw Kamer is eerder geïnformeerd over het risico van achteraf gezien onterechte uitkeringen door die afweging. Zo is in de brief van 30 april 2021 het percentage van achteraf onterechte uitbetalingen na de eerste toets geschat op 2–5%.³ Dat is op dit moment nog steeds ons beeld.

Vraag 8

Hoe gaat u de onterecht uitgekeerde compensatie terugvorderen?

Antwoord 8

Bij de brief over de Catshuisregeling van 8 februari 2021 en daarop volgende brieven heeft mijn ambtsvoorganger aangegeven dat in het proces van data-analyse en handmatige toets sprake zal zijn van betalingen aan personen die – indien onmiddellijk een integrale beoordeling zou zijn uitgevoerd – geen recht op uitbetaling zouden hebben gehad.⁴ Dit is onvermijdelijk. Ik wil echter geen onzekerheid creëren bij ouders door in deze situaties betalingen weer terug te vorderen. Alleen in geval van evident misbruik van de herstelregelingen kan compensatie worden teruggevorderd. Ik beraad mij momenteel om te kijken in welke gevallen een terugvordering op zijn plaats zou zijn. Dit vereist echter zeer grote zorgvuldigheid. Voorop staat het vertrouwen dat de ouders kunnen hebben en houden dat zij zorgvuldig behandeld zullen worden.

Vraag 9

In het artikel wordt verwezen naar een presentatie uit oktober 2020 die nooit is gedeeld met de Kamer. Kunt u die alsnog aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 9

Ja, die presentatie over opzet/grove schuld is bijgesloten bij deze antwoorden.

Vraag 10

Waarom is die presentatie uit oktober 2020 nooit gedeeld met de Kamer?

Antwoord 10

Het is niet gebruikelijk om een presentatie te delen met de Kamer als daar geen besluitvorming mee gemoeid is. Indien de presentatie bijdraagt aan bijvoorbeeld nieuw beleid, wordt deze in het kader van actieve openbaarmaking sinds 1 juli 2021 meegestuurd met de brief aan de Tweede Kamer waarin dit nieuwe beleid wordt voorgesteld.

Vraag 11

Welke brandbrieven omtrent «grove overcompensatie» doen de ronde binnen de Belastingdienst en/of het Ministerie van Financien? Kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 11

In de Eindrapportage Raadspersonen die op 12 oktober jl. naar uw Kamer gezonden is wordt benoemd dat verschillende melders hun zorgen hebben geuit over de Uitvoeringorganisatie Herstel Toeslagen (UHT).⁵ Veel van deze

³ Kamerstuk 31 066, nr. 819

⁴ Kamerstuk 31 066, nr. 796

⁵ Kamerstuk 31 066, nr. 919

zorgen hebben betrekking op de zogenoemde Catshuisregeling. De meldingen die zijn gedaan bij de raadspersonen zijn conform het Besluit Personeelsraadspersonen Belastingdienst 2020 in vertrouwen gedaan.⁶ Over die meldingen beschik ik niet. Signalen in de organisatie over mogelijk oneigenlijk en ongericht gebruik van de herstelregelingen bij mijn ambtsvoorganger of het hogere management zijn van persoonlijke aard en zijn vaak herleidbaar tot individuele medewerkers. Ik vind het belangrijk dat medewerkers zich voldoende veilig voelen om deze en andere signalen te blijven delen. Het integraal delen met uw Kamer van deze signalen vind ik daarom onwenselijk. Om uw Kamer desondanks wel een zo goed mogelijk beeld te geven, zal ik, zoals ook toegezegd in de 9e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag⁷ en de brief van 21 december jl., de onderwerpen uit de interne signalen inventariseren en uw Kamer hier in de brief die ik u volgende week stuur ten behoeve van het debat op 2 februari nader over berichten. Tevens zal ik hier in de Voortgangsrapportages kinderopvangtoeslag aandacht aan besteden. Hierbij wordt dan recht gedaan aan de vertrouwelijkheid van deze signalen.

Vraag 12

Is er ook maar één aspect van de herstelorganisatie waarop u wel grip heeft?

Antwoord 12

De hersteloperatie is veelomvattend en complex. Voorop staat het belang dat ouders en kinderen goed en snel geholpen worden. Uit de 9e Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag blijkt dat wij voortgang boeken in het realiseren van deze missie.

⁶ Staatscourant 2020, 21177

⁷ Bijlage bij Kamerstuk 31 066, nr. 932